

Conf. univ. dr. **Andreea-Teodora Stănescu**

Facultatea de Drept, Universitatea din București

Drept comercial

Contracte profesionale

Ediția a 5-a, revizuită și adăugită

Cuprins

Capitolul I. Teoria generală a obligațiilor. Particularități ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi	1
§ 1. Conceptul de „obligație născută în exercițiul activității unei întreprinderi”	1
1.1. Precizări preliminare	1
1.2. Semnificația termenului „obligație”	1
1.3. Semnificația sintagmei „exploatarea unei întreprinderi”	4
1.4. Semnificația noțiunii de „obligație născută în exploatarea unei întreprinderi”	6
1.5. Importanța stabilirii caracterului de obligație născută în exploatarea unei întreprinderi	7
§ 2. Particularități ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi reglementate de Codul civil	7
2.1. Particularități ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi în materia încheierii contractelor	8
2.2. Particularități ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi în materia efectelor contractelor	9
2.3. Particularități ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi în materia solidarității pasive	10
2.4. Particularități ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi în materia executării obligațiilor	11
§ 3. Particularități ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi reglementate de O.G. nr. 13/2011 și Legea nr. 72/2013. Regimul juridic al dobânzii legale și al dobânzii convenționale	13
3.1. Precizări preliminare	13
3.2. Particularități cu privire la dobânda legală penalizatoare	14
3.2.1. Obligațiile care nu decurg din exploatarea unei întreprinderi cu scop lucrativ	15
3.2.2. Obligațiile dintre profesioniști	17
3.2.3. Obligațiile născute din exploatarea unei întreprinderi cu scop lucrativ, în afara celor dintre profesioniști	20
3.3. Particularități cu privire la dobânda convențională penalizatoare	21
3.3.1. Obligații care nu decurg din exploatarea unei întreprinderi cu scop lucrativ	21

3.3.2. Obligații care decurg din exploatarea unei întreprinderi cu scop lucrativ _____	21
3.4. Particularități cu privire la dobânda legală remuneratorie _____	22
3.4.1. Obligații care nu decurg din exploatarea unei întreprinderi cu scop lucrativ _____	22
3.4.2. Obligații care decurg din exploatarea unei întreprinderi cu scop lucrativ _____	23
3.5. Particularități cu privire la dobânda convențională remuneratorie _____	23
3.5.1. Obligații care nu decurg din exploatarea unei întreprinderi cu scop lucrativ _____	24
3.5.2. Obligații care decurg din exploatarea unei întreprinderi cu scop lucrativ _____	24
§ 4. Particularități ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi reglementate de Legea nr. 193/2000 și Legea nr. 72/2013. Regimul juridic al clauzelor abuzive _____	24
4.1. Interdicția de a insera clauze abuzive, reglementată de Legea nr. 193/2000 _____	25
4.1.1. Domeniul de aplicare al Legii nr. 193/2000 _____	25
4.1.2. Conceptul de „clauză abuzivă” în reglementarea Legii nr. 193/2000 _____	30
4.1.3. Sancțiunile incidente în cazul includerii de clauze abuzive în reglementarea Legii nr. 193/2000 _____	41
4.1.4. Aspecte procedurale cu privire la aplicarea sancțiunilor care decurg din inserarea de clauze abuzive în contracte, în reglementarea Legii nr. 193/2000 _____	48
4.2. Interdicția de a insera clauze abuzive reglementată de Legea nr. 72/2013 _____	53
4.2.1. Domeniul de aplicare al Legii nr. 72/2013 _____	53
4.2.2. Conceptul de „clauză abuzivă” în reglementarea Legii nr. 72/2013 _____	55
4.2.3. Sancțiunile incidente în cazul includerii de clauze abuzive în reglementarea Legii nr. 72/2013 _____	57
4.2.4. Aspecte procedurale cu privire la aplicarea sancțiunilor care decurg din inserarea de clauze abuzive în contracte, în reglementarea Legii nr. 72/2013 _____	57
§ 5. Particularități ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi reglementate de Codul de procedură civilă _____	58

JURISPRUDENȚA CURȚII DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE	61
RECURSURI ÎN INTERESUL LEGII	73
JURISPRUDENȚA INSTANȚELOR NAȚIONALE	87

Capitolul al II-lea. Contracte tradițional civile încheiate în exploatarea unei întreprinderi. Particularități reglementate prin Codul civil	118
§ 1. Precizări preliminare	118
§ 2. Contractul de vânzare	119
§ 3. Contractul de schimb	121
§ 4. Contractul de locațiune	121
§ 5. Contractul de antrepriză	122
§ 6. Contractul de societate	123
§ 7. Contractul de mandat	124
§ 8. Contractul de depozit	125
§ 9. Contractul de împrumut	126
§ 10. Contractul de rentă viageră	127
§ 11. Contractul de întreținere	128
§ 12. Contractul de joc și de pariu	128
§ 13. Contractul de tranzacție	129

Capitolul al III-lea. Contractul de furnizare în reglementarea Codului civil	130
§ 1. Sediul materiei	130
§ 2. Aspecte de drept tranzitoriu referitoare la contractul de furnizare	132
§ 3. Calificarea unui contract drept contract de furnizare	133
3.1. Definiția contractului de furnizare	133
3.2. Obiectul contractului de furnizare	134
§ 4. Părțile contractului de furnizare	136
§ 5. Încheierea contractului de furnizare	139
5.1. Condițiile de validitate în materia contractului de furnizare	139
5.2. Condițiile referitoare la proba contractului de furnizare	141
5.3. Condițiile referitoare la opozabilitatea față de terți	141
§ 6. Caracterile juridice ale contractului de furnizare	141
§ 7. Efectele contractului de furnizare	143

§ 8. Răspunderea fundamentată pe nerespectarea contractului de furnizare _____	145
§ 9. Încetarea contractului de furnizare _____	145
§ 10. Subcontractarea furnizării (subfurnizarea) _____	146
10.1. Definiția subfurnizării _____	146
10.2. Temeiul juridic al subfurnizării _____	147
JURISPRUDENȚA INSTANȚELOR NAȚIONALE _____	150

Capitolul al IV-lea. Contractul de report în reglementarea

Codului civil _____	158
§ 1. Sediul materiei _____	158
§ 2. Aspecte de drept tranzitoriu referitoare la contractul de report _____	163
§ 3. Calificarea unui contract drept contract de report _____	166
3.1. Definiția contractului de report _____	166
3.2. Obiectul contractului de report _____	167
§ 4. Părțile contractului de report _____	172
§ 5. Încheierea contractului de report _____	172
5.1. Condițiile de validitate în materia contractului de report _____	172
5.2. Condițiile referitoare la proba contractului de report _____	174
5.3. Condițiile referitoare la opozabilitatea față de terți a contractului de report _____	175
§ 6. Caracterele juridice ale contractului de report _____	175
§ 7. Efectele contractului de report _____	176
§ 8. Răspunderea fundamentată pe nerespectarea contractului de report _____	184
§ 9. Încetarea contractului de report _____	184

Capitolul al V-lea. Contractul de comision în reglementarea

Codului civil _____	186
§ 1. Sediul materiei _____	186
§ 2. Aspecte de drept tranzitoriu referitoare la contractul de comision _____	187
§ 3. Calificarea unui contract drept contract de comision _____	187
3.1. Definiția contractului de comision _____	187
3.2. Obiectul contractului de comision _____	188
§ 4. Părțile contractului de comision _____	190

§ 5. Încheierea contractului de comision _____	191
5.1. Condițiile de validitate în materia contractului de comision _____	191
5.2. Condițiile referitoare la proba contractului de comision ____	194
5.3. Condițiile referitoare la opozabilitatea față de terți a contractului de comision _____	194
§ 6. Caracterele juridice ale contractului de comision _____	195
§ 7. Efectele contractului de comision _____	197
§ 8. Răspunderea fundamentată pe nerespectarea contractului de comision _____	205
§ 9. Încetarea contractului de comision _____	206
JURISPRUDENȚA INSTANȚELOR NAȚIONALE _____	206

Capitolul al VI-lea. Contractul de consignație în reglementarea Codului civil _____ 218

§ 1. Sediul materiei _____	218
§ 2. Aspecte de drept tranzitoriu referitoare la contractul de consignație _____	219
§ 3. Calificarea unui contract drept contract de consignație _____	219
3.1. Definiția contractului de consignație _____	219
3.2. Obiectul contractului de consignație _____	219
§ 4. Părțile contractului de consignație _____	222
§ 5. Încheierea contractului de consignație _____	223
5.1. Condițiile de validitate în materia contractului de consignație _____	223
5.2. Condițiile referitoare la proba contractului de consignație _____	226
5.3. Condițiile referitoare la opozabilitatea față de terți a contractului de consignație _____	226
§ 6. Caracterele juridice ale contractului de consignație _____	226
§ 7. Efectele contractului de consignație _____	228
§ 8. Răspunderea fundamentată pe nerespectarea contractului de consignație _____	246
§ 9. Încetarea contractului de consignație _____	246
JURISPRUDENȚA INSTANȚELOR NAȚIONALE _____	247

Capitolul al VII-lea. Contractul de agenție în reglementarea Codului civil _____ 254

§ 1. Sediul materiei _____	254
----------------------------	-----

§ 2. Aspecte de drept tranzitoriu referitoare la contractul de agenție _____	255
§ 3. Calificarea unui contract drept contract de agenție _____	256
3.1. Definiția contractului de agenție _____	256
3.2. Obiectul contractului de agenție _____	256
§ 4. Părțile contractului de agenție _____	261
§ 5. Încheierea contractului de agenție _____	261
5.1. Condițiile de validitate în materia contractului de agenție _____	262
5.2. Condițiile referitoare la proba contractului de agenție _____	264
5.3. Condițiile referitoare la opozabilitatea față de terți a contractului de agenție _____	264
§ 6. Caracterele juridice ale contractului de agenție _____	265
§ 7. Efectele contractului de agenție _____	267
§ 8. Răspunderea fundamentată pe nerespectarea contractului de agenție _____	279
§ 9. Încetarea contractului de agenție _____	280
JURISPRUDENȚA INSTANȚELOR NAȚIONALE _____	280

Capitolul al VIII-lea. Contractul de intermediere în reglementarea Codului civil _____	285
§ 1. Sediul materiei _____	285
§ 2. Aspecte de drept tranzitoriu referitoare la contractul de intermediere _____	286
§ 3. Calificarea unui contract drept contract de intermediere _____	287
3.1. Definiția contractului de intermediere _____	287
3.2. Obiectul contractului de intermediere _____	287
§ 4. Părțile contractului de intermediere _____	288
§ 5. Încheierea contractului de intermediere _____	288
5.1. Condițiile de validitate în materia contractului de intermediere _____	289
5.2. Condițiile referitoare la proba contractului de intermediere _____	290
5.3. Condițiile referitoare la opozabilitatea față de terți a contractului de intermediere _____	290
§ 6. Caracterele juridice ale contractului de intermediere _____	290
§ 7. Efectele contractului de intermediere _____	292
§ 8. Răspunderea fundamentată pe nerespectarea contractului de intermediere _____	296

§ 9. Încetarea contractului de intermediere _____	296
JURISPRUDENȚA INSTANȚELOR NAȚIONALE _____	296

Capitolul al IX-lea. Contractul de cont curent

în reglementarea Codului civil _____	312
§ 1. Sediul materiei _____	312
§ 2. Aspecte de drept tranzitoriu referitoare la contractul de cont curent _____	312
§ 3. Calificarea unui contract drept contract de cont curent _____	312
3.1. Definiția contractului de cont curent _____	312
3.2. Obiectul contractului de cont curent _____	313
§ 4. Părțile contractului de cont curent _____	314
§ 5. Încheierea contractului de cont curent _____	314
5.1. Condițiile de validitate în materia contractului de cont curent _____	315
5.2. Condițiile referitoare la proba contractului de cont curent _____	317
5.3. Condițiile referitoare la opozabilitatea față de terți a contractului de cont curent _____	318
§ 6. Caracterele juridice ale contractului de cont curent _____	318
§ 7. Efectele contractului de cont curent _____	319
§ 8. Răspunderea fundamentată pe nerespectarea contractului de cont curent _____	333
§ 9. Încetarea contractului de cont curent _____	334

Capitolul al X-lea. Contractul de cont curent bancar în reglementarea Codului civil _____

_____	335
§ 1. Sediul materiei _____	335
§ 2. Aspecte de drept tranzitoriu referitoare la contractul de cont curent bancar _____	340
§ 3. Calificarea unui contract drept contract de cont curent bancar _____	342
3.1. Definiția contractului de cont curent bancar _____	342
3.2. Obiectul contractului de cont curent bancar _____	342
§ 4. Părțile contractului de cont curent bancar _____	343
§ 5. Încheierea contractului de cont curent bancar _____	344
5.1. Condițiile de validitate în materia contractului de cont curent bancar _____	345

5.2. Condițiile referitoare la proba contractului de cont curent bancar _____	346
5.3. Condițiile referitoare la opozabilitatea față de terți a contractului de cont curent bancar _____	346
§ 6. Caracteresle juridice ale contractului de cont curent bancar _____	346
§ 7. Efectele contractului de cont curent bancar _____	347
§ 8. Răspunderea fundamentată pe nerespectarea contractului de cont curent bancar _____	349
§ 9. Înțetarea contractului de cont curent bancar _____	349
Capitolul al XI-lea. Contractul de depozit bancar în reglementarea Codului civil _____	351
§ 1. Sediul materiei _____	351
§ 2. Depozitul bancar de fonduri în reglementarea Codului civil _____	353
§ 3. Depozitul bancar de titluri în reglementarea Codului civil _____	355
Capitolul al XII-lea. Contractul de facilitare de credit în reglementarea Codului civil _____	357
§ 1. Sediul materiei _____	357
§ 2. Aspecte de drept tranzitoriu referitoare la contractul de facilitare de credit _____	360
§ 3. Calificarea unui contract drept contract de facilitare de credit _____	362
3.1. Definiția contractului de facilitare de credit _____	362
3.2. Obiectul contractului de facilitare de credit _____	362
§ 4. Părțile contractului de facilitare de credit _____	363
§ 5. Încheierea contractului de facilitare de credit _____	364
5.1. Condițiile de validitate în materia contractului de facilitare de credit _____	364
5.2. Condițiile referitoare la proba contractului de facilitare de credit _____	366
5.3. Condițiile referitoare la opozabilitatea față de terți a contractului de facilitare de credit _____	366
§ 6. Caracteresle juridice ale contractului de facilitare de credit _____	366
§ 7. Efectele contractului de facilitare de credit _____	366

§ 8. Răspunderea fundamentată pe nerespectarea contractului de facilitare de credit _____	368
§ 9. Încetarea contractului de facilitare de credit _____	368
JURISPRUDENȚA INSTANȚELOR NAȚIONALE _____	370

Capitolul al XIII-lea. Contractul de închiriere a casetelor

de valori în reglementarea Codului civil _____	374
§ 1. Sediul materiei _____	374
§ 2. Aspecte de drept tranzitoriu referitoare la contractul de închiriere a casetelor de valori _____	375
§ 3. Calificarea unui contract drept contract de închiriere a casetelor de valori _____	376
3.1. Definiția contractului de închiriere a casetelor de valori _____	376
3.2. Obiectul contractului de închiriere a casetelor de valori _____	376
§ 4. Părțile contractului de închiriere a casetelor de valori _____	377
§ 5. Încheierea contractului de închiriere a casetelor de valori _____	378
5.1. Condițiile de validitate în materia contractului de închiriere a casetelor de valori _____	378
5.2. Condițiile referitoare la proba contractului de închiriere a casetelor de valori _____	380
5.3. Condițiile referitoare la opozabilitatea față de terți a contractului de închiriere a casetelor de valori _____	380
§ 6. Caracterele juridice ale contractului de închiriere a casetelor de valori _____	380
§ 7. Efectele contractului de închiriere a casetelor de valori _____	380
§ 8. Răspunderea fundamentată pe nerespectarea contractului de închiriere a casetelor de valori _____	382
§ 9. Încetarea contractului de închiriere a casetelor de valori _____	382
JURISPRUDENȚA INSTANȚELOR NAȚIONALE _____	382

Capitolul al XIV-lea. Operațiunea de leasing

în reglementarea O.G. nr. 51/1997 _____	389
§ 1. Sediul materiei _____	389
§ 2. Aspecte de drept tranzitoriu referitoare la operațiunea de leasing _____	389

§ 3. Calificarea unui contract drept operațiune de leasing _____	389
3.1. Definiția și natura juridică a operațiunii de leasing _____	389
3.2. Obiectul operațiunii de leasing _____	393
§ 4. Părțile operațiunii de leasing _____	398
§ 5. Încheierea operațiunii de leasing _____	398
5.1. Condițiile de validitate în materia operațiunii de leasing _____	400
5.2. Condițiile referitoare la proba operațiunii de leasing _____	401
5.3. Condițiile referitoare la opozabilitatea față de terți a operațiunii de leasing _____	402
§ 6. Caracterele juridice ale operațiunii de leasing _____	402
§ 7. Efectele operațiunii de leasing _____	404
§ 8. Răspunderea fundamentată pe nerespectarea operațiunii de leasing _____	413
§ 9. Încetarea operațiunii de leasing _____	414
JURISPRUDENȚA INSTANȚELOR NAȚIONALE _____	415

Capitolul al XV-lea. Contractul de franciză în reglementarea

O.G. nr. 52/1997 _____ 431

§ 1. Sediul materiei _____	431
§ 2. Aspecte de drept tranzitoriu referitoare la contractul de franciză _____	431
§ 3. Calificarea unui contract drept contract de franciză _____	431
3.1. Definiția contractului de franciză _____	431
3.2. Obiectul contractului de franciză _____	433
§ 4. Părțile contractului de franciză _____	436
§ 5. Încheierea contractului de franciză _____	437
5.1. Condițiile de validitate în materia contractului de franciză _____	438
5.2. Condițiile referitoare la proba contractului de franciză _____	440
5.3. Condițiile referitoare la opozabilitatea față de terți a contractului de franciză _____	441
§ 6. Caracterele juridice ale contractului de franciză _____	441
§ 7. Efectele contractului de franciză _____	443
§ 8. Răspunderea fundamentată pe nerespectarea contractului de franciză _____	445
§ 9. Încetarea contractului de franciză _____	445

§ 10. Contracte conexe și clauze speciale ale contractului de franciză _____	446
JURISPRUDENȚA INSTANȚELOR NAȚIONALE _____	448
Capitolul al XVI-lea. Titlurile de valoare. Cambia _____	451
§ 1. Sediul materiei _____	451
§ 2. Aspecte de drept tranzitoriu referitoare la cambie _____	451
§ 3. Definiția și natura juridică a cambiei _____	452
§ 4. Persoanele implicate în crearea cambiei _____	452
§ 5. Emiterea cambiei _____	452
5.1. Situația premisă și scopul emiterii cambiei _____	452
5.2. Condițiile de validitate specifice cambiei _____	453
§ 6. Transmiterea cambiei. Girul _____	459
6.1. Modalitățile de transmitere a cambiei _____	459
6.2. Definiția și natura juridică a girului _____	459
6.3. Persoanele implicate în girarea cambiei _____	459
6.4. Condițiile de validitate specifice girului _____	461
6.5. Efectele girului _____	462
§ 7. Acceptarea cambiei _____	463
7.1. Definiția și natura juridică a acceptării cambiei _____	463
7.2. Condițiile de validitate specifice acceptării _____	464
7.3. Efectele acceptării cambiei _____	465
7.4. Efectele refuzului acceptării cambiei _____	466
§ 8. Garantarea obligațiilor cambiale. Avalul _____	466
8.1. Definiția și natura juridică a avalului _____	466
8.2. Persoanele implicate în aval _____	467
8.3. Condițiile de validitate specifice avalului _____	467
8.4. Efectele avalului _____	469
§ 9. Plata cambiei _____	470
9.1. Efectele plății cambiei _____	470
9.2. Efectele refuzului plății cambiei _____	470
JURISPRUDENȚA INSTANȚELOR NAȚIONALE _____	472
Bibliografie _____	475

Conf. univ. dr. **Andreea-Teodora Stănescu**

Facultatea de Drept, Universitatea din București

Drept comercial

Contracte profesionale

Ediția a 5-a, revizuită și adăugită

Capitolul I. Teoria generală a obligațiilor.

Particularități ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi

§ 1. Conceptul de „obligație născută în exercițiul activității unei întreprinderi”

1.1. Precizări preliminare

1. Pentru a configura sensul conceptului de „**obligație născută în exploatarea unei întreprinderi**”^[1] trebuie clarificate *semnificațiile termenului „obligație”, respectiv ale sintagmei „exploatarea unei întreprinderi”*. Apoi trebuie analizat care este rezultatul alăturării celor doi termeni. Această ultimă analiză va avea ca efect definirea conceptului de „obligație născută în exploatarea unei întreprinderi”.

1.2. Semnificația termenului „obligație”

2. Pentru a configura semnificația termenului „**obligație**” trebuie avute în vedere dispozițiile Codului civil^[2] și doctrina în materie. Având în vedere prevederile art. 1164 C. civ.^[3] și literatura de specialitate^[4],

[1] Cu privire la teoria generală a obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi, cu evidențierea particularităților acestor obligații, a se vedea A.-T. STĂNESCU, *Contracte profesionale speciale în reglementarea noului Cod civil*, Ed. Hamangiu, București, 2015, p. 1-43.

[2] Codul civil din 2009, republicat în M. Of. nr. 505 din 15 iulie 2011, cu ultima modificare adusă prin O.U.G. nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe (M. Of. nr. 85 din 4 februarie 2016), aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 17/2017 (M. Of. nr. 196 din 21 martie 2017).

[3] Pentru un comentariu cu privire la art. 1164 C. civ., a se vedea A.A. MOISE, *Comentariu cu privire la art. 1164 C. civ.*, în FL.-A. BAIAS, E. CHELARU, R. CONSTANTINOVICI, I. MACOVEI (coord.), *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*, ed. a 2-a revăzută și adăugită, Ed. C.H. Beck, București, 2014, p. 1287-1288. A se vedea și D. CIGAN, *Comentariu cu privire la art. 1164 C. civ.*, în *Noul Cod civil. Comentarii, doctrină și jurisprudență*, vol. II, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 391.

[4] G. BOROI, C.A. ANGHELESCU, *Curs de drept civil. Partea generală*, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, București, 2021, p. 62 și 75. A se vedea și L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Tratat elementar de drept civil. Obligațiile, conform noului Cod civil*,

termenul „obligație” cunoaște două sensuri: *un sens larg (lato sensu)* și *unul restrâns (stricto sensu)*.

Lato sensu, **obligația** este *raportul juridic obligațional*, respectiv legătura de drept în virtutea căreia *debitorul este ținut să procure o prestație creditorului*, iar *acesta are dreptul să obțină prestația datorată* (art. 1164 C. civ.).

Stricto sensu, **obligația** este *latura pasivă a acestui raport*, respectiv *îndatorirea debitorului de a procura o prestație creditorului*.

Pornind de la conținutul prestației la care are dreptul creditorul, obligațiile (*stricto sensu*) au fost clasificate în *trei categorii*:

- a) obligații de **a da**;
- b) obligații de **a face**;
- c) obligații de **a nu face**^[1].

Obligațiile de a da sunt acele obligații care presupun *o prestație constând în transmiterea sau constituirea unui drept real*^[2]. Așa cum s-a arătat în literatura de specialitate, de obicei, aceste obligații nu sunt

Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 12-13; L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Curs de drept civil. Obligațiile*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 11.

[1] G. BOROI, C.A. ANGHELESCU, *Curs de drept civil. Partea generală*, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, București, 2021, p. 77. A se vedea și L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Tratat elementar de drept civil. Obligațiile, conform noului Cod civil*, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 17; L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Curs de drept civil. Obligațiile*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 14.

[2] G. BOROI, C.A. ANGHELESCU, *Curs de drept civil. Partea generală*, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, București, 2021, p. 77.

Cu titlu de exemplu:

a) constituie obligație de a da constând în transmiterea unui drept real obligația asumată de către vânzător, de a transmite dreptul de proprietate asupra lucrului vândut (art. 1650 C. civ.);

b) constituie obligație de a da constând în constituirea unui drept real obligația asumată de către împrumutat, de a constitui un drept de ipotecă asupra unui bun în favoarea împrumutătorului, pentru a garanta dreptul de creanță al acestuia din urmă (art. 2343 C. civ.).

A se vedea și C. STĂTESCU, C. BÎRSAN, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, ed. a IX-a, Ed. Hamangiu, București, 2008, p. 3; L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Tratat elementar de drept civil. Obligațiile, conform noului Cod civil*, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 17; L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Curs de drept civil. Obligațiile*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 14.

persistente în timp, executându-se imediat ce se nasc. Cu toate acestea, existența unor obligații de a da persistente în timp nu este exclusă^[1].

Obligația de a da nu se confundă cu obligația de a preda un bun și, ca regulă, nici nu o conține pe aceasta din urmă^[2].

Obligațiile de a face sunt acele obligații care presupun o prestație pozitivă, alta decât cea specifică unei obligații de a da^[3].

[1] G. BOROI, C.A. ANGHELESCU, *Curs de drept civil. Partea generală*, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, București, 2021, p. 77. Cu titlu de exemplu, constituie situații în care obligația de a da nu este executată la momentul la care a fost asumată, ipoteze precum:

a) situația în care părțile raportului juridic obligațional convin ca transferul proprietății asupra unui bun individual determinat să aibă loc la un moment ulterior asumării obligației;

b) situația în care părțile raportului juridic obligațional convin transferul proprietății asupra unor bunuri de gen.

A se vedea și L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Tratat elementar de drept civil. Obligațiile, conform noului Cod civil*, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 17; L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Curs de drept civil. Obligațiile*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 15.

[2] Cu toate acestea, obligația de a strămuta proprietatea (obligație de a da) implică și obligația de a preda lucrul și de a-l conserva până la predare [art. 1483 alin. (1) C. civ.], iar obligația de a strămuta proprietatea, în privința imobilelor înscrise în cartea funciară, implică și obligația de a preda înscrisurile necesare pentru efectuarea înscrierii [art. 1483 alin. (2) C. civ.] – G. BOROI, C.A. ANGHELESCU, I. NICOLAE, *Fișe de drept civil. 1. Partea generală. Persoanele. Familia. Drepturile reale principale*, ed. a 6-a, Ed. Hamangiu, București, 2021, p. 28; G. BOROI, C.A. ANGHELESCU, *Curs de drept civil. Partea generală*, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, București, 2021, p. 77.

[3] G. BOROI, C.A. ANGHELESCU, *Curs de drept civil. Partea generală*, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, București, 2021, p. 77.

Cu titlu de exemplu, constituie obligații de a face: obligațiile de a executa o lucrare, de a presta un serviciu (cum ar fi obligația debitorului întreținerii de a presta întreținerea, în temeiul contractului de întreținere – art. 2254 C. civ.) sau de a preda un bun (cum ar fi obligația vânzătorului de a preda în materialitatea sa lucrul vândut – art. 1685 C. civ.).

Obligația de a preda un bun individual determinat o cuprinde și pe aceea de a-l conserva până la predare (art. 1485 C. civ.).

A se vedea și C. STĂTESCU, C. BÎRSAN, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, ed. a IX-a, Ed. Hamangiu, București, 2008, p. 3; L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Tratat elementar de drept civil. Obligațiile, conform noului Cod civil*, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 17; L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Curs de drept civil. Obligațiile*,

Obligațiile de a nu face sunt acele obligații care presupun o prestație negativă, adică abținerea de la ceva ce ar fi putut face în absența asumării obligației^[1].

1.3. Semnificația sintagmei „exploatarea unei întreprinderi”

3. Pentru a configura semnificația sintagmei „exploatarea unei întreprinderi”^[2], trebuie avute în vedere prevederile Codului civil. Potrivit art. 3 alin. (2) și (3) C. civ.^[3], constituie *exploatarea unei întreprinderi exercitarea sistematică, de către una ori mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea sau înstrăinarea de bunuri ori în*

Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 14; P. VASILESCU, *Drept civil. Obligații*, ed. a 2-a revizuită, Ed. Hamangiu, București, 2017, p. 2-3.

^[1] G. BOROI, C.A. ANGHELESCU, *Curs de drept civil. Partea generală*, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, București, 2021, p. 78.

Obligația de a nu face care este *corelativă unui drept absolut* înseamnă îndatorirea generală de a nu face nimic de natură a aduce atingere dreptului absolut respectiv, iar obligația de a nu face care este *corelativă unui drept relativ* reprezintă îndatorirea subiectului pasiv de a nu face ceva ce ar fi putut să facă dacă nu s-ar fi obligat la abținere.

Cu titlu de exemplu, constituie obligații de a nu face:

a) *corelativă unui drept absolut*: obligația ce revine oricărei persoane de a nu stânjeni exercițiul dreptului de proprietate al titularului unui asemenea drept;

b) *corelativă unui drept relativ*: obligația asumată de către un împrumutat de a nu înstrăina un bun (pe care l-ar fi putut înstrăina) până când nu se va efectua plata către împrumutător; obligația asumată de un comerciant (profesionist) față de un alt comerciant (profesionist) de a nu exercita un comerț concurent.

A se vedea și C. STĂTESCU, C. BÎRSAN, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, ed. a IX-a, Ed. Hamangiu, București, 2008, p. 3-4; L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Tratat elementar de drept civil. Obligațiile, conform noului Cod civil*, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 18; L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Curs de drept civil. Obligațiile*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 15.

^[2] Cu privire la noțiunea de „întreprindere”, a se vedea GH. PIPEREA, *Drept comercial. Întreprinderea*, Ed. C.H. Beck, București, 2012, p. 36-42; GH. PIPEREA, *Introducere în Dreptul contractelor profesionale*, Ed. C.H. Beck, București, 2011, p. 21-48; GH. PIPEREA, *Profesionistul și întreprinderea sa*, în C.J. nr. 1/2012, p. 19-24.

^[3] Pentru un comentariu cu privire la art. 3 C. civ., a se vedea GH. PIPEREA, *Comentariu cu privire la art. 3 C. civ.*, în FL.-A. BAIAS, E. CHELARU, R. CONSTANTINOVICI, I. MACOVEI (coord.), *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*, ed. a 2-a revăzută și adăugită, Ed. C.H. Beck, București, 2014, p. 5-12. A se vedea și M. AFRĂSINIE, *Comentariu cu privire la art. 3 C. civ.*, în *Noul Cod civil. Comentarii, doctrină și jurisprudență*, vol. I, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 7-9.

prestarea de servicii, indiferent dacă are ori nu un scop lucrativ. Toți cei care exploatează o întreprindere sunt considerați profesioniști^[1].

4. Pornind de la prevederile art. 3 C. civ., pentru a fi în prezența exploatării unei întreprinderi și, pe cale de consecință, a unui profesionist, o persoană fizică sau juridică trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) *să desfășoare, din punct de vedere juridic, o activitate. Aceasta presupune, în primul rând, să aibă loc desfășurarea fizică a unei activități, adică să aibă loc realizarea unor operațiuni materiale și juridice constituind conținutul constitutiv al activității^[2]. În al doilea rând, condiția presupune asumarea, din punct de vedere juridic, a desfășurării fizice a activității, adică acceptarea răsfrângerii asupra sa a tuturor consecințelor desfășurării fizice a activității;*

b) *activitatea să constea în producerea, administrarea sau înstrăinarea de bunuri ori în prestarea de servicii;*

c) *să desfășoare o activitate în mod sistematic, adică să desfășoare activitatea în mod repetat, astfel încât să creeze aparența de continuitate a desfășurării sale^[3];*

^[1] Cu privire la noțiunea de „profesionist”, a se vedea GH. PIPEREA, *Drept comercial. Întreprinderea*, Ed. C.H. Beck, București, 2012, p. 32-36; GH. PIPEREA, *Introducere în Dreptul contractelor profesionale*, Ed. C.H. Beck, București, 2011, p. 15-48; S. ANGHENI, *Drept comercial. Profesioniștii-comercianți*, Ed. C.H. Beck, București, 2013, p. 1; GH. PIPEREA, *Profesionistul și întreprinderea sa*, în C.J. nr. 1/2012, p. 19-24.

^[2] Condiția implică realizarea acelor operațiuni materiale și/sau juridice fără de care nu s-ar putea considera că se desfășoară activitatea aleasă. Exemplificativ, pentru desfășurarea activității de producere de înghețată trebuie desfășurate operațiuni precum cumpărarea de bunuri, respectiv ingredientele necesare pentru a se produce înghețata (operațiune juridică) și combinarea materială a bunurilor, astfel încât să se obțină produsul finit (operațiune materială). Fără aceste operațiuni nu putem fi în prezența desfășurării activității de producere de înghețată.

^[3] Condiția nu implică desfășurarea activității de un anumit număr de ori sau o anumită perioadă de timp predefinită. Ceea ce este esențial este ca persoana care realizează operațiunile materiale și juridice să creeze aparența că se află „în stare permanentă de ofertă”, că este „activă” în domeniul specific activității alese. Pentru a obține acest rezultat este necesară realizarea operațiunilor materiale și juridice caracteristice activității o perioadă mai mică sau mai mare, în funcție de specificul acesteia. Astfel, prin natura lor, anumite activități pot fi desfășurate doar într-o anumită perioadă de timp. Întreruperea desfășurării

d) să desfășoare o activitate cu caracter organizat, adică să realizeze operațiuni materiale și juridice care să depășească minimul material sau legal ce trebuie exercitat pentru a se îndeplini condiția desfășurării unei activități^[1], deci activitatea trebuie să aibă caracter complex.

1.4. Semnificația noțiunii de „obligație născută în exploatarea unei întreprinderi”

5. În ceea ce privește conceptul de „**obligație născută în exploatarea unei întreprinderi**” din perspectiva dublei definiții a termenului „obligație”, rezultă două definiții: una în sens larg (*lato sensu*) și alta în sens restrâns (*stricto sensu*).

6. În sens larg (*lato sensu*), „**obligația născută în exploatarea unei întreprinderi**” reprezintă raportul juridic obligațional creat în cursul exercitării unei activități în conformitate cu art. 3 C. civ. Având în vedere faptul că exercitarea unei activități implică nu numai asumarea unor îndatoriri, dar și dobândirea unor drepturi, rezultă că un raport juridic

activității în afara perioadei specifice nu poate conduce la pierderea caracterului sistematic.

[1] Condiția implică o analiză comparativă a operațiunilor materiale și juridice realizate și a celor constituind minimul material și legal necesar pentru a desfășura o activitate.

În primul rând, trebuie stabilit dacă în absența unei anumite categorii de operațiuni s-ar fi putut realiza, din punct de vedere material, activitatea (adică dacă se depășește minimul material de operațiuni). În situația unui răspuns afirmativ, activitatea este una complexă. Exemplificativ, în situația desfășurării unei activități de producere de înghețată, dacă se realizează și activități de cercetare în vederea creării unor tipuri noi de înghețată, activitatea are caracter complex. Astfel, producerea de înghețată se poate realiza, din punct de vedere material, și în absența activității de cercetare. De aceea, realizarea și acestor operațiuni conduce la calificarea activității de producere de înghețată ca având caracter complex.

În al doilea rând, trebuie observat că, în anumite situații, în legătură cu desfășurarea unor activități, legea impune respectarea unor obligații care conduc la desfășurarea unor activități conexe activității principale. Desfășurarea acestora se încadrează în minimul necesar al exercitării activității principale, alcătuind minimul legal de operațiuni. Exemplificativ, în sarcina celor ce desfășoară activități pot fi impuse obligații fiscale, ce implică desfășurarea unor activități de ținere a evidenței contabile, obligații sanitare, ce presupun desfășurarea anumitor activități de igienizare etc.

obligational va fi o obligație născută în exploatarea unei întreprinderi în trei situații:

- a) când *cel ce exploatează întreprinderea este creditor*;
- b) când *cel ce exploatează întreprinderea este debitor*;
- c) când *ambele părți, atât debitorul, cât și creditorul, exploatează o întreprindere*.

7. În sens restrâns (*stricto sensu*), „**obligația născută în exploatarea unei întreprinderi**” este îndatorirea de a procura o prestație creditorului, pe care și-o asumă persoana care exploatează o întreprindere în cadrul acestei exploatări.

1.5. Importanța stabilirii caracterului de obligație născută în exploatarea unei întreprinderi

8. Stabilirea caracterului de obligație născută în exploatarea unei întreprinderi prezintă relevanță ca urmare a **efectelor juridice pe care le atașează actele normative acestui caracter**. Acestea reprezintă *particularități ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi* și se pot regăsi în Codul civil^[1], dar și în acte normative speciale.

§ 2. Particularități ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi reglementate de Codul civil

9. În materia teoriei generale a obligațiilor, Codul civil reglementează efecte juridice particulare *generate de nașterea unei obligații în exploatarea unei întreprinderi*.

Exemplificativ, astfel de efecte se regăsesc pe următoarele planuri:

- a) pe planul **încheierii contractelor** (art. 1233 C. civ.);
- b) pe planul **efectelor contractelor** (art. 1297 C. civ.);
- c) pe planul **solidarității pasive** (art. 1446 C. civ.);
- d) pe planul **executării obligațiilor** (art. 1523 C. civ.).

^[1] În prezentul capitol sunt analizate exclusiv efectele juridice particulare reglementate în materia teoriei generale a obligațiilor.